

Smart

EEN GEDEELDE ONDERNEMING

Smart in cijfers	3
Wat is Smart?	7
De voordelen van een gedeelde onderneming	11
Een oplossing voor alle professionele projecten	13
Het economisch model van Smart	15
Smart als partner voor een rechtvaardige transitie	19
Onze uitdagingen voor morgen	21

INHOUD

foto : Karl Delandsheere

SMART IN CIJFERS

IN 25 JAAR
BEGELEIDDE
SMART MEER
DAN

90.000

initiatiefnemers
van economische
projecten, goed
voor meer dan

€ 2 MILJARD

omzet en een brutosalaris
van € 1 miljard

**Met meer dan
20.000 werknemers**
(bijna 2.300 voltijds
equivalenten) in 2023
is Smart

**EEN VAN DE
GROOTSTE
WERKGEVERS
VAN BELGIË**

Brussels Airlines

2.430 VTE

SmartCoop

2.294 VTE

Decathlon

2.150 VTE

Coca-Cola Belgium

2.049 VTE

**DE LEDEN VAN
SMART ZIJN
ACTIEF IN DIVERSE
SECTOREN**

48%

werkt in de
artistieke
en culturele
sector

52%

werkt in uiteenlopende
sectoren (opleiding,
evenementen, tuinaanleg,
welzijn, de digitale sector,
journalistiek, videogames,
en nog zoveel meer)

8^e plaats

in de Trends-lijst
van de 250 sterkst
groeierende grote
Brusselse
ondernemingen

In 2023 bedroeg de omzet

€ 194M

Een stijging van 2,6% ten opzichte van 2022,
veel sterker dan de algemene stijging van 1,5%
van de Belgische economie

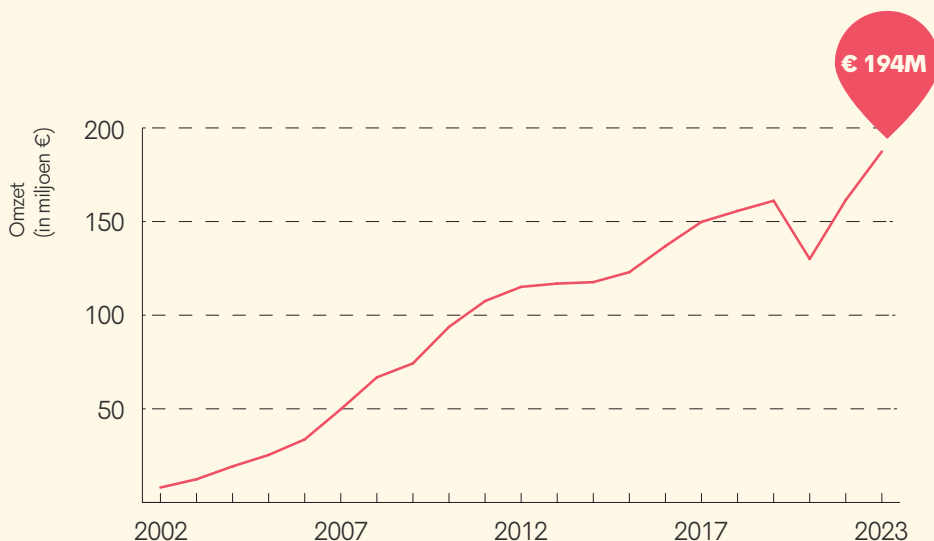

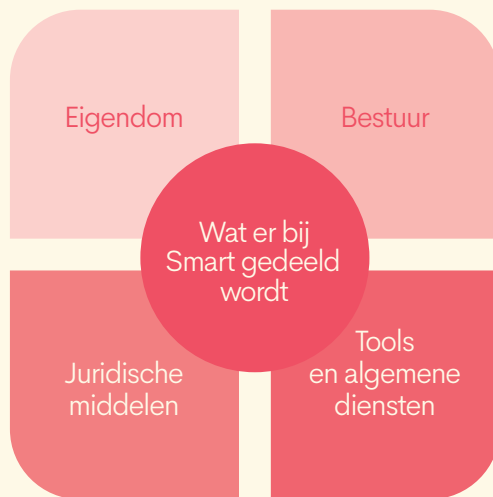

foto : Morgane Delfosse

WAT IS
SMART?

De **gedeelde onderneming** Smart werd opgericht in 1998 en is vandaag een coöperatieve vennootschap erkend als sociale onderneming. Het wordt steeds hachelijker om waardig werk te vinden en we zien vaker nieuwe arbeidsvormen. Daarom staat Smart **op de bres om initiatiefnemers van economische activiteiten te ondersteunen en te beschermen**.

Smart is in de eerste plaats een **collectief van duizenden personen** die actief zijn in diverse sectoren. Ze oefenen hun beroep uit in één onderneming die ze samen besturen en waarvan ze samen eigenaar zijn. Bovendien delen ze niet alleen de rechtspersoonlijkheid, maar ook de tools en algemene diensten.

De leden ontwikkelen hun professioneel project door binnen Smart een eigen "Productie-eenheid" op te richten. In die Productie-eenheid voeren ze alle economische en sociale verrichtingen uit voor hun project: facturatie, investering, aankoop, aanwerving van personeel enz. De gedeelde onderneming betaalt hun loon op basis van een contract van bepaalde of onbepaalde duur. Zo dragen ze bij aan de sociale zekerheid voor de werknemers.

De leden van Smart beheren binnen de gedeelde onderneming hun Productie-eenheid op geheel autonome wijze en respecteren daarbij het arbeidsrecht, de sociale zekerheid en de interne **bestuursregels**. Die regels volgen het collectieve **principe van "een persoon = een stem"**.

Als coöperatie **behoort Smart al haar leden toe**. De statuten stellen dat er geen dividenden worden uitgekeerd. Verloning van arbeid krijgt voorrang op de vergoeding van kapitaal. Alle opbrengsten worden gebruikt om verder te investeren in de ontwikkeling van de gedeelde onderneming.

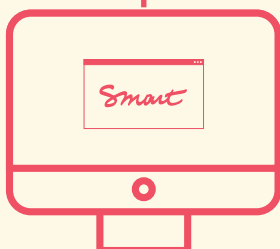
DE GEDEELDE ONDERNEMING SMART

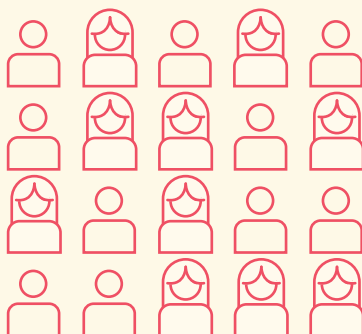
BESTAAT UIT

20.000

PRODUCTIE-EENHEDEN
DIE GOEDEREN EN
DIENSTEN LEVEREN

EN VIA EEN
**ONLINE
INTERFACE**
FACTUREREN

AAN MEER DAN

30.000

KLANTEN

De tools en algemene diensten van de gedeelde onderneming

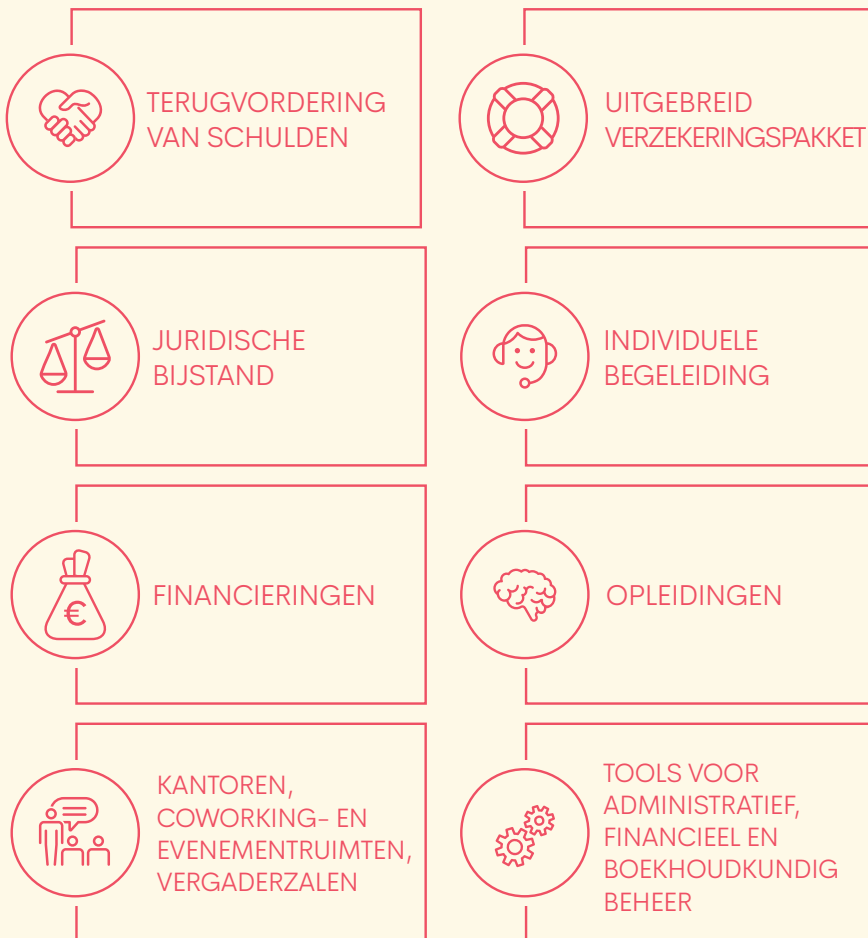

foto : Morgane Delfosse

DE VOORDELEN VAN EEN GEDEELDE ONDERNEMING

Dankzij de gedeelde onderneming zijn er minder obstakels voor wie een professioneel project wil ontwikkelen

Binnen Smart een Productie-eenheid starten, kost niets.

Startende zelfstandigen daarentegen worden geconfronteerd met veel administratieve rompslomp en zware financiële kosten, nog vóór ze kunnen factureren.

Wie goederen en diensten wil aanbieden, kan zich **enkel op de ontwikkeling van haar of zijn project concentreren.**

Ervaring of affiniteit hebben met bedrijfsbeheer is geen vereiste. Smart zorgt dus ook voor **minder mentale druk.**

De risico's zijn gedeeld, waardoor personen bij een eventueel faillissement geen sociale en financiële gevolgen ondervinden.

Alle profielen zijn welkom bij de gedeelde onderneming.

Wie een economische activiteit uit de grond wil stampen, kan bij Smart terecht, ongeacht het aangebrachte kapitaal of de omzet.

Het model gaat isolement tegen en biedt ruimte voor begeleiding, zowel in de aanloop naar als tijdens de ontwikkeling van een beroepsactiviteit.

Wie zijn beroep via de gedeelde onderneming uitoefent, draagt bij tot de **sociale zekerheid voor werknemers.**

Bovendien wordt het loon ten laatste zeven werkdagen na een prestatie betaald.

EEN OPLOSSING
VOOR ALLE
PROFESSIONELE
PROJECTEN

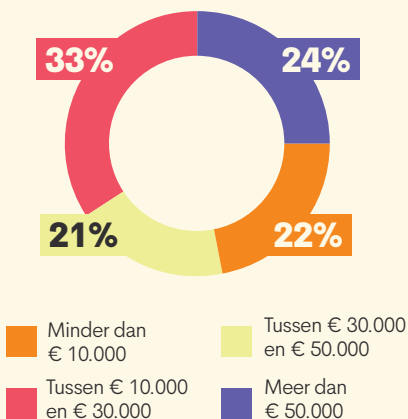
Een stabiele, duurzame oplossing

Steeds meer mensen kiezen voor Smart om hun professioneel project op een duurzame manier te ontwikkelen. Meer dan 42% onder hen oefenen hun beroep al langer dan 5 jaar bij Smart uit. Bovendien draaien meer dan 600 Productie-eenheden een omzet hoger dan 50.000 euro per jaar, een cijfer dat maar blijft stijgen.

Aantal Productie-eenheden die meer dan € 50.000 omzet hebben gedraaid

% van de totale omzet per categorie van Productie-eenheid (op basis van grootte)

Als aanvulling

Anderen vinden bij Smart een manier om occasionele of extra inkomsten aan te geven (loondienst, pensioen, werkloosheid, auteursrechten ...).

In 2023 werd 22% van de globale omzet gerealiseerd door "kleine" Productie-eenheden die minder dan € 10.000 omzet draaiden en gemiddeld 2 of 3 klanten per jaar hebben.

Als springplank

Voor nog anderen is Smart eerder een springplank om een professioneel project in een veilige omgeving te testen en uit te zoeken of het rendabel kan zijn.

foto : Philippe Petitjean

HET ECONOMISCH MODEL VAN SMART

Het economisch model van Smart combineert

Solidariteit en herverdeling

Smart is er voor iedereen, ongeacht het arbeidsvolume en de inkomsten die daaruit voortvloeien. Het principe om alles te delen (risico's, tools en diensten) staat centraal in haar economisch model en leidt tot schaalvoordelen. Ze biedt ook een vangnet bij crisissituaties. Tijdens de gezondheidscrisis werd er bijvoorbeeld een solidariteitsfonds van € 500.000 opgezet voor de leden die het moeilijk hadden.

Stabiliteit en financiële onafhankelijkheid

Het economisch model van Smart heeft de capaciteit om zich aan de evolutie van de markt aan te passen en op een constante, duurzame manier inkomsten te genereren. Daarbij is ze financieel onafhankelijk: ze ontvangt geen directe financiële steun van de overheid of andere overheidsinstanties.

Resultaten

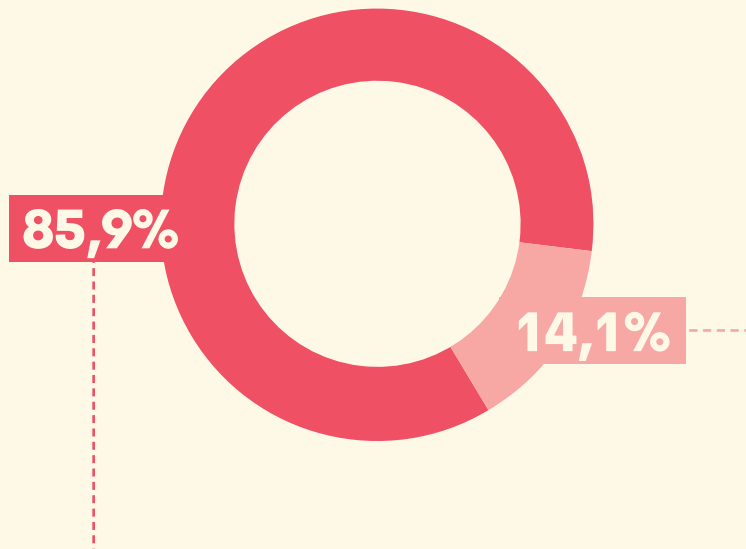
Met een jaarlijkse groei van ongeveer 3% toont het model zich in staat om zich aan te passen aan de evoluties en veranderende noden van de maatschappij. Door die groei kan ook het model zelf blijven evolueren.

Weerbaarheid

Het model heeft al bewezen dat het crisissituaties het hoofd kan bieden, met als meest recente voorbeeld de coronacrisis. Hoewel de omzet in 2020 met 19,75% daalde, bleven alle diensten actief en werden alle lonen betaald.

Dankzij de diversiteit aan activiteiten binnen de gedeelde onderneming is de economische impact door tijdelijke problemen in bepaalde sectoren minder groot. Bij Smart kunnen individuele economische activiteiten niet failliet gaan.

Hoe werd de omzet van 194 miljoen euro in 2023 gebruikt?

85,9% van de omzet werd door de **Productie-eenheden** gebruikt

- 137,7 miljoen euro voor de betaling van de lonen, socialezekerheidsbijdragen, pensioenen en overdrachten van auteursrechten
- 27,2 miljoen euro voor de kosten die daarmee gepaard gingen

14,1% van de omzet kwam terecht in de gemeenschappelijke pot voor de **werking van de gedeelde onderneming** en de financiering van haar tools en algemene diensten.

foto : Déborah Gigliotti

SMART ALS PARTNER VOOR EEN RECHTVAARDIGE TRANSITIE

De rechtvaardige transitie wordt gepromoot door de Verenigde Naties (VN) in het kader van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en door de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). Het is een breed begrip dat staat voor de overgang naar een ecologisch duurzame en eerlijke economie voor iedereen, onder meer door waardig werk te creëren en niemand aan zijn lot over te laten.

De coöperatie Smart zet niet in op persoonlijke winst maar op collectieve, duurzame projecten. Ze draagt dan ook op haar manier bij tot de rechtvaardige transitie.

- Werkloosheid tegengaan en een hefboom bieden voor de creatie van **werkbaar werk**. Door de belangrijkste obstakels voor het ondernemerschap weg te nemen, risico's te delen en gebruik te maken van het herverdelingsprincipe is er in de gedeelde onderneming ruimte voor optimale economische en sociale kansen
- **Lokale goederen en diensten produceren** die voornamelijk aan lokale behoeften voldoen (81% van de klanten van Smart zijn in België gevestigd), in uiteenlopende arbeidsintensieve sectoren
- **Rendabiliteit nastreven** om het model en zijn Productie-eenheden in stand te houden. Alle winsten worden opnieuw geïnvesteerd ten gunste van haar gemeenschap
- Bijdragen tot de financiering van een solidaire staat. Solidariteit en de **sociale zekerheid** liggen Smart na aan het hart. Op 25 jaar tijd hebben de werknemers van de gedeelde onderneming meer dan 400 miljoen euro bijgedragen tot de sociale zekerheid voor werknemers.

ONZE UITDAGINGEN
VOOR MORGEN

BEVORDEREN

van de ontwikkeling en de erkenning van het gedeelde ondernemingsmodel en de vrijwaring van alle economische hulpmiddelen voor de personen die voor dit model kiezen om hun professioneel project uit te bouwen.

OPENSTELLEN

van de gedeelde onderneming voor andere beroepen, meer bepaald in de bouwsector.

AANPASSEN

van de tools en diensten aan de stijgende diversiteit van de profielen en behoeften van de Productie-eenheden en de individuele werkers.

VERSTERKEN

van de democratie in de onderneming, meer bepaald door een vergadering van werknemers op poten te zetten.

Smart

Coenraetsstraat 72
1060 Brussel

www.smart.coop